

фінансування процедури депортації нелегальних мігрантів, повернення потерпілих на батьківщину від торгівлі людьми та їх реінтеграція (притулок, медична допомога, психологічна допомога, поновлення паспортів, житло тощо).

### ***Список використаних джерел***

1. Закон України «Про протидію торгівлі людьми» від 20 вересня 2011 р. [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17>

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2012 № 783 «Про затвердження взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми» [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2012-%D0%BF>.

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 111 «Про затвердження Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2020 року» [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/111-2016-%D0%BF>

***Макаренко Наталія Костянтинівна,***  
здобувач кафедри кримінології та  
кримінально-виконавчого права  
Національної академії внутрішніх  
справ, кандидат юридичних наук,  
доцент

## **ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ ТА ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ**

Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» завданням оперативно-розшукової діяльності є пошук і фіксація фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України.

Оперативно-розшукова діяльність – це система гласних і негласних пошукових, розвідувальних та контррозвідувальних

заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів.

Оперативно-розшукова діяльність здійснюється різними оперативними підрозділами, перелік яких визначений цим Законом.

Особливо місце в проведенні оперативно-розшукової діяльності при розкритті злочинів та пошуку злочинців займають підрозділи кримінальної та спеціальної поліції Національної поліції України.

Зростання злочинності вимагає постійного перегляду питання використання й вдосконалення сучасних засобів, прийомів і методів, які сприяють більш повному й швидкому виявленню, розкриттю та розслідуванню злочинів.

Тому, важливе місце у цьому процесі займають підрозділи, які виконують функції, пов'язані з оперативно-розшуковою діяльністю.

Для своєчасного виявлення та розкриття злочинів, оперативні працівники повинні задіяти всі їм відомі методи та заходи, які не суперечать чинному законодавству.

Як показує практика та проведені наукові дослідження, переважна половина злочинів вчиняється особами, які раніше відбували покарання у місцях позбавлення волі.

Тому оперативний працівник у своїй роботі при розробці пошукових версій повинен перш за все опрацьовувати версію вчинення злочину особою, яка раніше вже притягувалась до кримінальної відповідальності та відбувала покарання у виді позбавлення волі на певний строк.

За результатами проведеного соціологічного моніторингу осіб, які повторно відбували покарання у виді позбавлення волі за корисні злочини встановлено, що абсолютна більшість опитуваних засуджених почали свою «злочинну кар'єру» у віці до 20 років.

Як правило, більшість злочинців у молодому віці знайомляться з кримінальною субкультурою. В цей період у них виникає внутрішня готовність до продовження злочинної діяльності як способу вирішення своїх життєвих проблем. У них домінує певна ідеологія виправдання такого життя, яка з віком тільки зміцнюється[1,с.43].

Індивідуум, потрапляючи до виправної установи, стоїть перед вибором: або йому керуватися неформальними нормами

поведінки, або цінностями законослухняного суспільства. Від того, хто першим надасть допомогу, залежить його подальша поведінка. Коли засуджені відчують піклування і увагу адміністрації, вони більше довіряють адміністрації виправних установ, не сприймають «злочинських» традицій.

Однак, за всю історію вітчизняної пенітенціарної системи, нині Державної кримінально-виконавчої служби, не було повноцінної, адекватної та комплексної програми по боротьбі з тюремною субкультурою. Водночас за останні роки неформальні норми зазнали серйозних змін, спостерігається перехід від «злочинського закону» до нових моделей злочинної поведінки[2, с. 152-153].

Тому, сьогодні для запобігання правопорушенням у виправних установах і розкриття постпенітенціарних злочинів дуже гостро постало питання використання атрибутивних елементів тюремної субкультури.

Для цього, на нашу думку, потрібно створити банк даних татувань та прізвиськ, проводити регулярну систематизацію тюремного жаргону та інше, що притаманне особі злочинця, який відбуває покарання у місцях позбавлення волі.

До створеного банку даних повинні мати доступ не тільки працівники Державної кримінально-виконавчої служби, а й усі оперативні співробітники інших правоохоронних органів, які займаються оперативно-розшуковою діяльністю.

Наявність цього банку даних суттєво покращить роботу оперативних підрозділів по розшуку осіб, які вчинили злочин, розкриттю злочинів та допиту злочинців.

#### ***Список використаних джерел***

1. Наталія Макаренко. Професиональний преступник: криминологическая характеристика и результаты социологического мониторинга. Юстиция. Научный журнал. Издатель Министерство юстиции Армении. №2(48), 2019. С. 42 – 45.
2. Хохряков Г. Ф. Парадоксы тюрьмы. – М.: Юрид. лит., 1991. – 224с.